

Uzasadnienie
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie
i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie
z dniar.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Wisłoka z dopływami PLH180052

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2022 poz. 916 i 1726), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy o ochronie przyrody zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 34 poz. 186 ze zm.).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 poz. 1029 ze zm.), w postępowaniu którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 poz. 135 ze zm.).

Obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty został zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 roku w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 położony jest w większości w województwie podkarpackim, natomiast część dopływów znajduje się na terenie województwa małopolskiego. Regionalizacja fizycznogeograficzna Polski oparta o najnowsze narzędzia i dane przestrzenne umiejscawia obszar w Megaregionie: Karpaty, Podkarpackie i Nizina Panońska, Prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, Podprowincji: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, Makroregionie Pogórze Środkowobeskidzkie, Mezo-regionie: Beskid Niski, Pogórze Jasielskie, Kotlina Jasielsko-Krośnieńska, Obniżenie Gorlickie, Pogórze Ciężkowickie i Pogórze Strzyżowskie (Solon et. al. 2018, Richling et al. 2021).

Obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 obejmuje część doliny rzeki Wisłoki od miejscowości Myscowa do mostu drogowego na drodze krajowej nr 73 w Jaworzu Górnym oraz część dolin jej dopływów: Iwielki, Kłopotnicy, Jasiołki, Kamienicy i Ropy wraz z dopływami Sękówką, Libuszaną i Olszynką. Z ciekami o szybkim przepływie związana jest fauna reofilna - liczne gatunki ryb oraz minogi. W Obszarze występuje szereg zróżnicowanych siedlisk przyrodniczych – leśnych, łąk, muraw, ziołorośli, starorzeczy, a także zbiorowisk roślinnych rozwijających się na kamieńcach i żwirowiskach. Odnotowano wiele gatunków roślin objętych ochroną prawną, np. czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, paprotnik kolczysty *Polystichum aculeatum*, zimowit jesienny *Colchicum autumnale*, goryczuszka orzęsiona *Gentianella ciliata*, ciemiężycy zielona *Veratrum lobelianum* oraz storczyki, takie jak: buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris* i szerokolistny *E. helleborine*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, podkolan biały *Platanthera bifolia*.

Przedmiotami ochrony (wg SDF) w obszarze jest 16 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 7 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy siedliskowej. Wymieniono je poniżej:

- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*;
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków;
- 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wrześni);
- 3240 Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby);
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.;

- *6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie);
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*);
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- *9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*);
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- 5264 brzanka *Barbus carpathicus*;
- 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio*;
- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
- 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous*;
- 6177 modraszek teleius *Phengaris teleius*;
- 1106 łosoś atlantycki *Salmo salar*.

Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej. Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się 25.02.2020 r. w ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Projekt współfinansowany jest w 85% ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Spójności w ramach II Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu, a w 15% z budżetu Państwa. Całkowity koszt to 34 319 832,68 zł, okres realizacji – lata 2017-2023. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Dotyczy części obszaru położonych poza gruntami w zarządzie PGL „Lasy Państwowe”, dla których ustanowiono plan urządzenia lasu, tj.

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dębica na lata 2015 – 2024, Decyzja Ministra Środowiska z dnia 29.10.2015 (znak sprawy DLP-1.611.8.2015. ŁP);

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gorlice na lata 2016 – 2025, Decyzja Ministra Środowiska z dnia 18.04.2017 (znak sprawy DL-I.611.17.2017);
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kołaczyce na lata 2018 – 2027, Decyzja Ministra Środowiska z dnia 02.10.2019 (znak sprawy DL-I.4100.4.2019);
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łosie na lata 2019-2028, Decyzja Ministra Środowiska z dnia 13.05.2020 (znak sprawy DL-WGL.4100.92.2019).

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych przeprowadzono szczegółową inwentaryzację siedlisk przyrodniczych i siedlisk zwierząt obszaru objętego opracowaniem oraz oceniono ich stan ochrony.

Podczas badań terenowych prowadzonych w obszarze objętym planem stwierdzono występowanie następujących siedlisk przyrodniczych:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków;
- 3240 Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby);
- *6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie);
- 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- *9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*);
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Do opisanego zagrożeń wykorzystano kody i nazwy zagrożeń wg Instrukcji wypełniania Standardowych Formularzy Danych, wersja 2012.1, Załącznik 5. Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań.

Dla siedliska przyrodniczego 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* zagrożeniami istniejącymi są: odpadki i odpady stałe (H05.01), nagromadzenie materii organicznej (K02.02), zmiana składu gatunkowego (sukcesja) (K02.01), natomiast jako zagrożenia potencjalne wymienia się: zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych) (H01), modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie (J02.05).

W przypadku siedliska przyrodniczego 3220 pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków jako zagrożenia istniejące ustalono: wydobywanie piasku i żwiru (C01.01), obce gatunki inwazyjne (I01), problematyczne gatunki rodzime (I02). Jako zagrożenia potencjalne wymienia się: tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach

wodnych (J02.12.02), regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych (J02.03.02), zbiorniki wodne (J02.05.04), modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie (J02.05).

Dla siedliska przyrodniczego 3240 zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby) jako zagrożenia istniejące wskazano: obce gatunki inwazyjne (I01) i problematyczne gatunki rodzime (I02), natomiast wśród zagrożeń potencjalnych wymienia się: tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych (J02.12.02), regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych (J02.03.02), zbiorniki wodne (J02.05.04).

Dla siedliska przyrodniczego *6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie) stwierdzono jedynie zagrożenia istniejące: zaniechanie/brak koszenia (A03.03), wydobywanie piasku i żwiru (C01.01), wypalanie (J01.01), zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie (J02.01), zmiana składu gatunkowego (sukcesja) (K02.01).

Zagrożeniami istniejącymi dla siedliska przyrodniczego 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) są: zaniechanie/brak koszenia (A03.03), problematyczne gatunki rodzime (I02), zmiana składu gatunkowego (sukcesja) (K02.01), nagromadzenie materii organicznej (K02.02), natomiast jako zagrożenia potencjalne uwzględnia się zarzucenie pasterstwa, brak wypasu (A04.03), zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie (J02.01).

W przypadku siedliska przyrodniczego 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) jako główne istniejące zagrożenia odnotowano obce gatunki inwazyjne (I01) i problematyczne gatunki rodzime (I02), zaś zagrożeniem potencjalnym są zbiorniki wodne (J02.05.04).

Dla siedliska przyrodniczego 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) jako zagrożenia istniejące stwierdzono: zaniechanie/brak koszenia (A03.03), zarzucenie pasterstwa, brak wypasu (A04.03), obce gatunki inwazyjne (I01), problematyczne gatunki rodzime (I02), zmiana składu gatunkowego (sukcesja) (K02.01), nagromadzenie materii organicznej (K02.02). Jako zagrożenie potencjalne wymienia się modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie (J02.05).

Wśród zagrożeń istniejących dla siedliska przyrodniczego 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) wymienia się: usuwanie martwych i umierających drzew (B02.04), inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej (B07), wydeptywanie, nadmierne użytkowanie (G05.01), odpadki i odpady stałe (H05.01), obce gatunki inwazyjne (I01), problematyczne gatunki rodzime (I02), zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (J03.01). Jako zagrożenia potencjalne ustalono modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie (J02.05) i zbiorniki wodne (J02.05.04).

Dla siedliska przyrodniczego *9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) stwierdzono jedynie zagrożenia istniejące: obce gatunki inwazyjne (I01), zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (J03.01).

W przypadku siedliska przyrodniczego *91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe jako zagrożenia istniejące wymienia się: wypas (A04), usuwanie martwych i umierających drzew (B02.04), obce gatunki inwazyjne (I01), problematyczne gatunki rodzime (I02), odpadki i odpady stałe (H05.01), zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (J03.01). Jako zagrożenia potencjalne uwzględnia się modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie (J02.05) i zbiorniki wodne (J02.05.04).

Dla siedliska przyrodniczego 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) stwierdzono jedynie zagrożenia istniejące: obce gatunki inwazyjne (I01),

problematyczne gatunki rodzime (I02), usuwanie martwych i umierających drzew (B02.04), zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (J03.01).

Zagrożeń nie określono dla pozostałych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony, których nie stwierdzono na terenie objętym planem, tj.:

- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*;
- 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wrześni);
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.;
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*).

Podczas badań terenowych prowadzonych w obszarze objętym planem stwierdzono występowanie następujących gatunków zwierząt:

- 5264 brzanka *Barbus carpathicus*;
- 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio*;
- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
- 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous*;
- 6177 modraszek teleius *Phengaris teleius*;
- 1106 łosoś atlantycki *Salmo salar*;

Dla 5264 brzanki *Barbus carpathicus* z zagrożeń istniejących wymienia się: rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem (H01.05), regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych (J02.03). Jako zagrożenia potencjalne ustalono: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych (J02.03), antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (J03.02).

Dla gatunków 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio* i 1106 łosoś atlantycki *Salmo salar* jako zagrożenia istniejące stwierdzono rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem (H01.05) oraz regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych (J02.03), natomiast jako zagrożenia potencjalne uwzględnia się zbiorniki wodne J02.05.04, a także antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (J03.02).

Wśród zagrożeń istniejących dla 1096 minoga strumieniowego *Lampetra planeri* wymienia się: rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem (H01.05), regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych (J02.03), antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (J03.02). Brak zagrożeń potencjalnych.

W przypadku gatunku 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* z zagrożeń istniejących stwierdzono zaniechanie/brak koszenia (A03.03), wypas nieintensywny (A04.02), zarzucenie pasterstwa, brak wypasu (A04.03), zmiana składu gatunkowego (sukcesja) (K02.01). Jako zagrożenie potencjalne ustalono niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak (G05.07).

Dla 6179 modraszka nausitosa *Phengaris nausithous* stwierdzono jedynie zagrożenia istniejące: problematyczne gatunki rodzime (I02) i

Jako zagrożenie istniejące dla 6177 modraszka telejusa *Phengaris teleius* wymienia się wypalanie (J01.01). Nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 1 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika charakterystyczna kombinacja zbiorowiska w obrębie transektu na poziomie oceny U1 - brak nymfeidów lub elodeidów lub obecne obie grupy, ale wówczas w zbiorowiskach elodeidów obecność rogatka sztywnego *Ceratophyllum demersum* więcej niż 25%. Pleustofity obecne lub nie (w jeziorach powyżej 25%, w starorzeczach powyżej 50% pokrycia powierzchni);
- utrzymanie wskaźnika gatunki wskazujące na degenerację siedliska na poziomie oceny FV - brak gatunków obcych i inwazyjnych.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska 3220 pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 10 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika szerokość kamieńców na poziomie oceny FV - powyżej 7-8 m;
- utrzymanie wskaźnika pokrycie kamieńców przez roślinność zielną na poziomie oceny FV - poniżej 30%;
- utrzymanie wskaźnika gatunki ekspansywne roślin zielnych na poziomie oceny U1 – kępy niewielkie lub rozproszone osobniki na całym transekcie;
- utrzymanie wskaźnika gatunki krzewów na poziomie oceny FV – gatunki wierzb rodzimych, charakterystycznych dla *Salici-Myricarietum*; olsza szara;
- utrzymanie wskaźnika zwarcie krzewów na transekcie na poziomie oceny FV – brak, tylko młode lub pojedyncze osobniki;
- utrzymanie wskaźnika udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys.) na poziomie oceny FV – brak lub pojedyncze osobniki;
- utrzymanie wskaźnika obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych: 3220, 3230, 3240, 91E0 na poziomie oceny FV – minimum 3 typy siedlisk; dobrze wykształcone.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska 3240 zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 5 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika gatunki krzewów na poziomie oceny U1 - niski udział wierzby siwej; brak wrześni pobrzeżnej lub tylko sporadyczne jej występowanie (także w sąsiedztwie), poj. gatunki innych wierzb;

- utrzymanie wskaźnika wysokość krzewów na poziomie oceny FV - 1,5-3 m;
- utrzymanie wskaźnika zwarcie krzewów w płacie na poziomie oceny FV - powyżej 30%;
- utrzymanie wskaźnika struktura przestrzenna płatów zarośli na poziomie oceny FV - masowe występowanie;
- utrzymanie wskaźnika stan zdrowotny krzewów wierzbowych na poziomie oceny FV - brak oznak pogorszenia zdrowia krzewów lub tylko pojedyncze uszkodzone krzewy;
- utrzymanie wskaźnika obce gatunki inwazyjne na poziomie oceny U1 - obecne, ale nieliczne;
- utrzymanie wskaźnika obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych: 3220, 3230, 3240, 91E0 na poziomie oceny FV - minimum 3 typy siedlisk; dobrze wykształcone;

Jako cel działań ochronnych dla siedliska *6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 30 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika gatunki charakterystyczne na poziomie oceny FV - powyżej 6 gatunków charakterystycznych i wyróżniających;
- utrzymanie wskaźnika gatunki dominujące na poziomie oceny FV - % pokrycia bliźniczki psiej trawki *Nardus stricta* w transekcie >50% lub współpanują gatunki charakterystyczne i wyróżniające dla rzędu *Nardetalia*;
- utrzymanie wskaźnika bogactwo gatunkowe na poziomie oceny FV - powyżej 25 gatunków/25 m² w piętrze subalpejskim >13 gatunków/25m²;
- utrzymanie wskaźnika obce gatunki inwazyjne na poziomie oceny FV - brak gatunków inwazyjnych;
- utrzymanie wskaźnika rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych na poziomie oceny FV - łączne pokrycie gatunków ekspansywnych poniżej 20%;
- utrzymanie wskaźnika ekspansja krzewów i podrostu drzew na poziomie oceny FV - pokrycie warstwy B w transekcie <10-25% (w zależności od tego, jakie to gatunki);
- utrzymanie wskaźnika eutrofizacja na poziomie oceny FV - brak oznak, ew. przyczyną wzrostu żyzności siedliska jest wyłącznie naturalna sukcesja a pokrycie gatunków nitrofilnych nieznaczne;
- utrzymanie wskaźnika struktura przestrzenna płatów siedliska na poziomie oceny FV - płaty siedliska zwarte i rozległe, albo siedlisko z natury drobnopowierzchniowe, lecz wtedy wielkość płatów stabilna.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 40 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;

- utrzymanie wskaźnika struktura przestrzenna płatów siedliska na poziomie oceny FV - odznacza się małą fragmentacją siedliska i występowaniem w postaci dużych kilkunastoarowych lub większych płatów z uwzględnieniem uwarunkowań geomorfologicznych;
- utrzymanie wskaźnika gatunki typowe na poziomie oceny FV - liczne gatunki charakterystyczne powyżej 5 i wyróżniające powyżej 3 dla związku *Molinion*;
- utrzymanie wskaźnika obce gatunki inwazyjne na poziomie oceny FV - brak gatunków inwazyjnych;
- utrzymanie wskaźnika gatunki ekspansywne roślin zielnych na poziomie oceny co najmniej U1 - gatunki ekspansywne o pokryciu do 30%.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 1 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika gatunki charakterystyczne na poziomie oceny U1 - 2 lub 3 gatunki charakterystyczne;
- utrzymanie wskaźnika gatunki ekspansywne roślin zielnych na poziomie co najmniej oceny U1 - gatunki ekspansywne pokrywają 10- 25% badanej powierzchni;
- utrzymanie wskaźnika bogactwo gatunkowe na poziomie oceny co najmniej U1 - 10 do 20 gatunków;
- utrzymanie wskaźnika naturalność koryta rzeczno (brak regulacji) na poziomie oceny FV - brak regulacji;
- utrzymanie wskaźnika naturalny kompleks siedlisk na poziomie oceny FV - otoczeniu badanego stanowiska znajdują się naturalne siedliska.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 100 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika struktura przestrzenna płatów siedliska na poziomie oceny FV - brak fragmentacji lub fragmentacja nieznaczająca;
- utrzymanie wskaźnika gatunki charakterystyczne na poziomie oceny co najmniej U1 - w przypadku *Arrhenatheretum elatioris* 3-4 gatunki charakterystyczne dla siedliska; dla zb. *Poa pratensis-Festuca rubra* 2 gatunki;
- utrzymanie wskaźnika obce gatunki inwazyjne na poziomie oceny co najmniej U1 - gatunki o niskim stopniu inwazyjności w pokryciu poniżej 5 % lub pojedyncze osobniki wysoce inwazyjne;
- utrzymanie wskaźnika gatunki ekspansywne roślin zielnych na poziomie oceny co najmniej U1 - pokrycie żadnego z gatunków silnie ekspansywnych nie przekracza 10% i łączne pokrycie gatunków ekspansywnych poniżej 50%;

- utrzymanie wskaźnika ekspansja krzewów i podrostu drzew na poziomie oceny FV - łączne pokrycie poniżej 1.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 120 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika charakterystyczna kombinacja florystyczna na poziomie oceny FV - typowa właściwa dla siedliska przyrodniczego (z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego), na co najmniej 75% powierzchni siedliska przyrodniczego;
- utrzymanie wskaźnika ekspansywne gatunki rodzime w runie na poziomie oceny co najmniej U1 - pojedynczo 1-5%;
- utrzymanie wskaźnika naturalne odnowienie drzewostanu na poziomie oceny co najmniej U1 - pojedyncze, nie reagujące na luki lub też w lukach lecz z licznymi śladami zgryzania przez zwierzynę płową;
- utrzymanie wskaźnika gatunki obce w drzewostanie na poziomie oceny FV - poniżej 1% i nie odnawiające się, na co najmniej 90% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne) na poziomie oceny co najmniej U1 - 10-20 szt./ha.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska *9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 10 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika gatunki charakterystyczne na poziomie oceny FV - powyżej 5 gatunków charakterystycznych dla warunków lokalnych w tym min. 2 w drzewostanie;
- utrzymanie wskaźnika gatunki dominujące na poziomie oceny FV - możliwe występowanie facjalne gatunków z klasy *Querc-Fagetea*, sporadyczny udział gatunków porębowych i inwazyjnych;
- utrzymanie wskaźnika obce gatunki inwazyjne na poziomie oceny FV – brak;
- utrzymanie wskaźnika gatunki ziołoroślowe i nitrofilne na poziomie oceny FV - pożądaną stałą udział gatunków takich jak czosnaczek pospolity *Alliaria petiolata*, bodziszek cuchnący *Geranium robertianum*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, kuklik pospolity *Geum urbanum*. Możliwe facjalne występowanie w niektórych płatach siedliska;
- utrzymanie wskaźnika struktura drzewostanu na poziomie oceny FV - drzewostan zróżnicowany pod względem wysokości i pierśnicy drzew;
- utrzymanie wskaźnika pionowa struktura roślinności na poziomie oceny FV - występują wszystkie warstwy roślinności (a1, a2, b, c, d); warstwa mchów może być bardzo uboga;
- utrzymanie wskaźnika gatunki obce w drzewostanie na poziomie oceny FV – brak.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska *91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 300 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika gatunki charakterystyczne na poziomie oceny FV - kombinacja florystyczna typowa dla łągu;
- utrzymanie wskaźnika gatunki dominujące na poziomie oceny co najmniej U1 - we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym są zaburzone relacje ilościowe (dominacja facjalna);
- utrzymanie wskaźnika gatunki obce geograficznie w drzewostanie na poziomie oceny FV - poniżej 1% i nie odnawiające się, na co najmniej 90 % powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika naturalność koryta rzeczno (stosować tylko, jeżeli występowanie łągu jest związane z ciekami) na poziomie oceny FV - brak regulacji lub ciek zupełnie zrenaturalizowany po dawniejszej regulacji;
- utrzymanie wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) na poziomie oceny U1 – 10-20 m³ /ha;
- utrzymanie wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące >3m długości i > 50 cm średnicy) na poziomie oceny U1 - powyżej 3-5 szt./ha;
- utrzymanie wskaźnika reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują) na poziomie oceny FV - dynamika zalewów i przewodnienie podłoża normalne z punktu widzenia odpowiedniego ekosystemu/ zbiorowiska roślinnego, na co najmniej 75% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika naturalne odnowienie drzewostanu na poziomie oceny co najmniej U1 - tak, lecz pojedyncze.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 4 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika charakterystyczna kombinacja florystyczna runa na poziomie oceny FV - typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego (z uwzględnieniem specyfiki regionalnej), na co najmniej 50% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy na poziomie oceny co najmniej U1 - we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska przy czym są zaburzone relacje ilościowe;
- utrzymanie wskaźnika liczba gatunków z grupy „wiązy, dęby, jesiony” występujących w drzewostanie na poziomie oceny FV - trzy i więcej gatunków drzew z grupy, na co najmniej 25% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika różnorodność gatunkowa warstwy krzewów na poziomie oceny FV - cztery i więcej gatunków na co najmniej 25% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;

- utrzymanie wskaźnika gatunki obce ekologicznie w drzewostanie na poziomie oceny FV - poniżej 10%, na co najmniej 50% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika gatunki obce geograficznie w drzewostanie na poziomie oceny FV - poniżej 1% i nie odnawiające się, na co najmniej 90% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika naturalne odnowienie drzewostanu na poziomie oceny FV - obfite, reagujące na luki i prześwietlenia złożone z więcej niż 2 gatunków, na co najmniej 25% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu na poziomie oceny co najmniej U1 - jednolity stary drzewostan lub struktura zróżnicowana ze zwartym drzewostanem zajmującym 30-70% powierzchni;
- utrzymanie wskaźnika przejawy procesu gładowienia na poziomie oceny U1 – wyraźne;
- utrzymanie wskaźnika ekspansywne gatunki obce w podszybie i runie na poziomie oceny FV - obecny najwyżej jeden gatunek, nieliczny, sporadyczny, na co najmniej 75% powierzchni siedliska przyrodniczego;
- utrzymanie wskaźnika stosunki wodno-wilgotnościowe na poziomie oceny FV - zalewy wodami rzecznyymi zdarzają się co najmniej raz na kilka lat. W przypadku łęgów poza dolinami rzecznyymi – naturalne warunki wilgotnościowe, na co najmniej 75% powierzchni siedliska przyrodniczego.

Dla pozostałych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w Obszarze, celów działań ochronnych nie określono, gdyż nie stwierdzono ich na terenie objętym planem tj.:

- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*;
- 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wrześni);
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.;
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*).

Jako cel działań ochronnych dla gatunku 5264 brzanka *Barbus carpathicus* ustalono:

- utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 6 stanowiskach;
- utrzymanie wskaźnika jakość hydromorfologiczna na poziomie oceny FV na min. 5 stanowiskach. Średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość ciek: 1,0-2,5 pkt.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio* ustalono:

- utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 3 stanowiskach;
- utrzymanie wskaźnika jakości hydromorfologiczna na poziomie oceny co najmniej U1. Średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku: $\leq 3,4$ pkt.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri* ustalono:

- utrzymanie wskaźnika jakości hydromorfologiczna na poziomie oceny FV na min. 3 stanowiskach. Średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku: 1,0-2,5 pkt.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* ustalono:

- utrzymanie co najmniej 1 stanowiska gatunku w obszarze;
- utrzymanie min. 0,43 ha powierzchni siedliska gatunku.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous* ustalono:

- utrzymanie co najmniej 3 stanowisk gatunku w obszarze;
- utrzymanie parametru siedlisko na poziomie oceny co najmniej U1 - powierzchnia $>0,5$ ha, dostępność roślin żywicielskich 5–20%, zarastanie ekspansywnymi bylinami 25–50% i zarastanie przez drzewa/krzewy $<25\%$;
- utrzymanie bądź wznowienie ekstensywnego sposobu użytkowania na zmiennowilgotnych łąkach trzęślicowych (6410) i niżowych i górskich świeżych łąkach użytkowanych ekstensywnie (6510) a przez to zapewnienie trwałości siedliska gatunku w obszarze.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku 6177 modraszek teleius *Phengaris teleius* ustalono:

- utrzymanie co najmniej 3 stanowisk gatunku w obszarze;
- utrzymanie parametru siedlisko na poziomie oceny co najmniej U1 - powierzchnia $>0,5$ ha, dostępność roślin żywicielskich 5–20%, zarastanie ekspansywnymi bylinami 25–50% i zarastanie przez drzewa/krzewy $<25\%$.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku 1106 łosoś atlantycki *Salmo salar* ustalono:

- utrzymanie potencjalnych siedlisk gatunku w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika jakości hydromorfologiczna na poziomie oceny U1. Średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny,

charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku: 2,6-3,4 pkt.

Po wyznaczeniu celów działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony określono odpowiednie działania.

Dla 3150 starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* jako działanie ochronne zaleca się utrzymanie charakteru siedliska w szczególności poprzez: odstąpienie od makroniwelowania terenu, zasypywania oraz osuszania, a także odmulanie około 30% danego zbiornika – za każdym razem na innej powierzchni (raz na 3 lata w okresie jesiennym (X-XI)). Wybrane ze zbiornika namuły wywieść. Po odmuleniu całości zbiornika dopuszcza się możliwość zmniejszenia częstotliwości niniejszego zabiegu.

Dla siedlisk przyrodniczych 3220 pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, a także 3240 zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby) rekomenduje się zachowanie koryta oraz brzegów rzek i potoków objętych granicami obszaru w stanie dotychczasowym poprzez zachowanie niezabudowanych i nieumocnionych odcinków brzegów rzek i potoków, pozostawienie dotychczasowej zabudowy brzegów rzek i potoków, zachowanie koryta rzek i potoków bez tworzenia nowej zabudowy poprzecznej. Dopuszcza się możliwość tworzenia i konserwację umocnień brzegów i dna celem ochrony budynków i infrastruktury. Dodatkowo dla siedliska 3220 zaleca się usunięcie barszczu Sosnowskiego *Heracleum sosnowskyi* przy wykorzystaniu dopuszczonych metod.

Dla siedliska przyrodniczego *6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie) zaleca się prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Użytkowanie powinno być zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedlisk przyrodniczych. Dodatkowo dla muraw bliźniczkowych sugeruje się wycinanie podrostu drzew z powierzchni płatu siedliska z wywiezieniem biomasy poza obszar siedlisk przyrodniczych.

W przypadku siedlisk przyrodniczych 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) i 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) rekomenduje się prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Użytkowanie powinno być zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedlisk przyrodniczych. Ponadto dla łąk trzęślicowych zaleca się usunięcie podrostu drzew z powierzchni płatu siedliska. Zadanie należy wykonać z użyciem pił spalinowych lub innych narzędzi (siekiery, sekator itp.), natomiast uzyskaną biomasę należy usunąć poza obszar siedlisk przyrodniczych.

Dla 6430 ziółorośli górskich (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośli nadrzecznych (*Convolvuletalia sepium*) jako działanie ochronne zaleca się utrzymanie istniejących zadrzewień i zakrzewień oraz odstąpienie od makroniwelowania terenu.

Dla siedliska przyrodniczego 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) należy prowadzić gospodarkę leśną zgodnie z typem siedliska przyrodniczego. Zaleca się zwiększenie udziału starych i zamierających drzew poprzez ograniczenie wycinania martwych i zamierających drzew, sukcesywne usuwanie drzew szpilkowych z drzewostanów, tj. sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* oraz modrzewia europejskiego *Larix decidua*. Dodatkowo rekomenduje się usuwanie z drzewostanów gatunku inwazyjnego - robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*.

Dla *9180 jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach (*Tilio plathyphylis-Acerion pseudoplatani*) zaleca się zachowanie siedliska stanowiącego przedmiot ochrony poprzez prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z typem siedliska, a

także usuwanie z drzewostanów gatunku inwazyjnego - robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*.

W przypadku siedlisk przyrodniczych *91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe oraz 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) należy prowadzić gospodarkę leśną zgodnie z typem siedliska przyrodniczego, a także zwiększyć udział starych i zamierających drzew poprzez ograniczenie wycinania martwych i zamierających drzew w siedlisku przyrodniczym. W przypadku siedliska *91E0 zaleca się także usunięcie gatunków inwazyjnych: barszczu Sosnowskiego *Heracleum sosnowskyi*, rdestowca ostrokończystego *Reynoutria japonica*, rdestowca sachalińskiego *Reynoutria sachalinensis* przy wykorzystaniu dopuszczonych metod.

Dla pozostałych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w Obszarze, działań ochronnych nie określono, gdyż nie stwierdzono ich na terenie objętym planem tj.:

- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*;
- 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wrześni);
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.;
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*).

Dla gatunków ryb i minogów (brzanka *Barbus carpathicus*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, łosoś atlantycki *Salmo salar*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, z działań ochronnych rekomenduje się udrożnienie cieków, powstrzymanie się od regulacji cieków.

Dla gatunków motyli: 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous* i 6177 modraszek teleius *Phengaris teleius* działaniem obligatoryjnym jest zachowanie siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony poprzez odstąpienie od zalesiania, zaorywania, zabudowy, nawożenia azotem, podsiewania gatunków wysokopłennych. Zaleca się prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Dla gatunku 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* nie planuje się działań.

Dla siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony, działania związane z monitoringiem realizacji działań ochronnych opierać się będą na jednokrotnym, w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych, monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony z zastosowaniem metodyki GIOŚ.

Monitoringu realizacji działań ochronnych nie określono dla pozostałych siedlisk przyrodniczych w obszarze, których nie stwierdzono na terenie objętym planem, tj.:

- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*;
- 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wrześni);
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.;
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);

- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*).

Dla gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony monitoring stanu ochrony populacji i siedliska gatunku z zastosowaniem metodyki GIOŚ (wizja terenowa, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie) powinien odbywać się:

- 5264 brzanka *Barbus carpathicus* – co 3-5 lat;
- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri* – co 3-5 lat;
- 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio* – co 5 lat;
- 1106 łosoś atlantycki *Salmo salar* – co 5 lat
- 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* – co 5 lat;
- 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous* – co 5 lat;
- 6177 modraszek teleius *Phengaris teleius* – co 5 lat.

Z racji, iż stopień rozpoznania terenu objętego planem pod kątem występowania siedlisk przyrodniczych i gatunków w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej jest pełny, dla przedmiotów ochrony oraz nowo zidentyfikowanych gatunków, nie planuje się działań ochronnych dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony.

Ponadto wspomnianych działań nie określa się również dla przedmiotów ochrony, których nie stwierdzono na terenie objętym planem.

W dokumencie zawarto następujące wskazania do dokumentów planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000:

1. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gorlice – wieś Szymbark 1, uchwalony Uchwałą Nr XXXII/257/2001 Rady Gminy Gorlice z dnia 21 grudnia 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorlice - wieś Szymbark 1 (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego nr 37, poz. 559 z dnia 6 marca 2002 r.) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 1088/1, 1110/1 w obrębie Szymbark, określone jako tereny rekreacji przyrodniczej, zajęte obecnie przez siedlisko 9170, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Toki – Gmina Nowy Żmigród uchwalony Uchwałą nr XXXVII/265/06 rady gminy w nowym Żmigrodzie z dnia 28 lutego 2006 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Toki (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego nr 405 poz. 4289 z dnia 27 listopada 2003 r.) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 810, 809, 811/2, 811/1, 876, 877, 812, 875, 874, 876, 872, 873/2, 871, 870, 808, 806, 882, 881, 883, 879, 880, 877, 878 w miejscowości Toki, określone jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zajęte obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Sadki – Gmina Nowy Żmigród uchwalony Uchwałą nr XXXVII/264/06 rady gminy w nowym Żmigrodzie z dnia 28 lutego 2006 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Sadki (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego nr 31 poz. 566 z dnia 6 kwietnia 2006 r.) - inwestycja planowana na działce/części działki o nr ewid. 888 w miejscowości Sadki, określona

- jako teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zajęta obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Nienaszów uchwalony Uchwałą Nr XXVIII/194/05 Rady Gminy w Nowym Żmigrodzie z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Nienaszów (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego nr 80 poz. 1361 z dnia 9 czerwca 2005 r.) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 1517/12, 1517/10, 1521/5, 1517/8, 1521,4 w miejscowości Nienaszów, określone jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zajęte obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
 5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Makowiska uchwalony Uchwałą nr XXVIII / 195 / 05 Rady Gminy W Nowym Żmigrodzie z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Makowiska (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego nr 80 poz. 1362 z dnia 9 czerwca 2005 r.) - inwestycja planowana na działce/części działki o nr ewid. 199/6 w miejscowości Makowiska, określona jako teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zajęta obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
 6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Grabanina uchwalony Uchwałą Nr XXXII/227/05 Rady Gminy w Nowym Żmigrodzie z dnia 31 sierpnia 2005 roku w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Grabanina (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego poz. 2010 z 10 października 2005 r.) - inwestycja planowana na działce/części działki o nr ewid. 295/1 w miejscowości Grabanina, określona jako teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zajęta obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
 7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Mytarz uchwalony Uchwałą nr XXXIX / 285 / 06 Rady Gminy W Nowym Żmigrodzie z dnia 27 kwietnia 2006 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Mytarz (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego nr 67 poz. 1045 z dnia 22 czerwca 2006 r.) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 956, 960/1, 961/1, 963, 964/1, 965, 966/1, 969, 967, 973, 971, 982, 975, 970/2, 970/3, 972/1, 974/1, 975, 977, 982 w miejscowości Mytarz, określone jako tereny zabudowy usługowej z podstawowym przeznaczeniem pod usługi turystyczne zajęte obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 91E0, pozostawić w użytkowaniu leśnym.
 8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Nowy Żmigród uchwalony Uchwałą nr XXXIII / 236 / 05 Rady Gminy w Nowym Żmigrodzie z dnia 28 września 2005 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Nowy Żmigród – część I (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego nr 136 poz. 2082 z dnia 31 października 2005 r. z późniejszymi zmianami) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 763, 1781, 1782 w miejscowości Nowy Żmigród, określone jako tereny zabudowy usługowej z podstawowym przeznaczeniem pod usługi turystyczne zajęte obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 9170, pozostawić w użytkowaniu leśnym.
 9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Skalnik uchwalony Uchwałą nr XLV/328/06 Rady Gminy w Nowym Żmigrodzie z dnia 25 października 2006 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Skalnik (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego nr 143 poz. 2151 z dnia 4 grudnia 2006 r.) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 526/1, 513/1, 516/1 w miejscowości Skalnik, określone jako tereny zabudowy usługowej z podstawowym przeznaczeniem pod

- usługi turystyczne zajęte obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 91E0, pozostawić w użytkowaniu leśnym.
10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Kąty uchwalony Uchwałą Nr VIII/54//07 Rady Gminy w Nowym Żmigrodzie z dnia 24 kwietnia 2007 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Kąty – „Część I” (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego nr 41 poz. 1113 z dnia 23 maja 2007 r.) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 739, 737, 1614, 741, 736, 738 w miejscowości Kąty, określone jako tereny zabudowy usługowej z podstawowym przeznaczeniem pod usługi turystyczne zajęte obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 91F0, pozostawić w użytkowaniu leśnym.
 11. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miejscowości Nowy Żmigród – część I uchwalony Uchwałą Nr XXII/183/2016 Rady Gminy Nowy Żmigród z dnia 5 października 2016 r. w sprawie uchwalenia Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Nowy Żmigród – część I (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego poz. 3499 z dnia 15 listopada 2016 r.) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 39, 40, 81, 86, 38, 88, 37, 87, 16, 42, 41 w miejscowości Nowy Żmigród, określone jako tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki zajęte obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
 12. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miejscowości Nowy Żmigród – część I uchwalony Uchwałą Nr XXXIX/267/2013 Rady Gminy Nowy Żmigród z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Nowy Żmigród – część I (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego poz. 460 z dnia 3 lutego 2014 r.) - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 2, 763, 1758, 1759, 1774 w obrębie Nowy Żmigród, określone jako tereny zabudowy usługowej, zajęte obecnie przez siedlisko 91E0, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
 13. Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego gminy Sękowa uchwalony Uchwałą Nr XXXI/349/2017 Rady Gminy Sękowa z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sękowa (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego poz. 782 z dnia 29 stycznia 2018 r.) - inwestycja planowana na działce/części działki o nr ewid. 337/2 w miejscowości Ropica Górna, określona jako teren usług sportu i rekreacji zajęta obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 91E0, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
 14. Uchwała Nr XXXVIII/283/2017 Rady Gminy w Nowym Żmigrodzie z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia Siódmej i Ósmej Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowy Żmigród – inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid.:
 - a) 39, 40, 81, 86, 38, 88, 37, 87, 16, 42, 41 w miejscowości Nowy Żmigród oraz działki o nr ewid. 21, 16 w miejscowości Stary Żmigród, określone jako tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki zajęte obecnie przez siedlisko przyrodnicze o kodzie 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu;
 - b) 116/2, 117/2, 121, 122 w miejscowości Grabanina, 234/1, 232, 231, 229, 230, 234/2, 233 w miejscowości Makowiska, określone jako teren predysponowany do lokalizacji oczyszczalni ścieków, zajęte przez siedlisko przyrodnicze 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu;
 - c) 1116, 1114, 1110, 1112, 1113, 1102, 1107, 1575, 1101, 1105, 1106, 1121/1, 1115/2, 1119/2, 1118, 1119/1, 1121/2, 1120/1, 1104, 1041, 1103, 1026/1, 1026/2, 1614, 1027/1, 1027/2, 1122, 1039, 1040, 1043, 1042, 1111, 1578, 1109, 1108/1, 1115/1 w miejscowości Kąty oraz działki 944/1, 14/10, 827, 14/13, 2/3, 3 w miejscowości Myscowa, określone jako miejsce potencjalnej zapory i zbiornika wodnego „Kąty-Myscowa” zajęte obecnie przez siedliska przyrodnicze o kodach 9170, 3240 i 3220, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu;

- d) 2, 1777, 1775/3, 1774, 1776, 1784, 763, 1781, 1782 w obrębie Nowy Żmigród, nr 2/3 w obrębie Kąty, 956 w obrębie Mytarz, określone jako tereny potencjalne dla pól namiotowych, biwakowych i turystyczno-rekreacyjnych, zajęte obecnie przez siedliska 9170, 91E0 i 3220, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu;
 - e) 879, 883, 882, 887, 888, 870, 872 w obrębie Toki, 811/2, 810, 812, 877, 876, 875, 811/1, 813, 808 w obrębie Sadki, 295/1 w obrębie Grabanina, 199/8, 1521/4, 1521/5 w obrębie Makowiska, określone jako tereny budownictwa wielofunkcyjnego mieszkalno-usługowego, zajęte obecnie przez siedlisko 6510, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
15. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Biecz, Załącznik Nr 2 Do Uchwały Nr XXXVI/410/2017 Rady Miejskiej w Bieczu z dnia 04 sierpnia 2017 r. - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 1593, 1591 w obrębie Libuszowa, określone jako tereny mieszkaniowo – usługowe, zajęte obecnie przez siedlisko 9170, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.
16. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Jasła uchwalona Uchwałą Nr XXIV/214/2020 Rady Miejskiej Jasła z dnia 24 lutego 2020 r. - inwestycja planowana na działkach/części działek o nr ewid. 209, 211/5, 212/1, 212/2, 397/1 w obrębie Podzamcze i 233 w obrębie Krajowice, określone jako tereny usług, zajęte obecnie przez siedliska 91E0 i 6430, pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.

Sporządzenie planu ochrony dla obszaru nie jest konieczne – działania ochronne można realizować w ramach planu zadań ochronnych. Kolejny plan zadań ochronnych powinien być opracowany po expiracji niniejszego.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. Komunikacja z zainteresowanymi stronami w procesie przygotowania projektu PZO dla Obszaru opierała się o stronę internetową RDOŚ w Rzeszowie (<https://www.gov.pl/web/rdos-rzeszow>). Zamieszczano tam informacje o projekcie, w ramach którego realizowane było niniejsze opracowanie (projekt POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (PZO bis)”), postępie prac nad projektem planu, wykonawcy, terminach i miejscach spotkań (I spotkanie ZLW w formie korespondencyjnej w dniach 31.07.2020 r. – 14.08.2020 r.; II spotkanie ZLW w trybie on-line w dniu 31.03.2022 r.; III spotkanie ZLW w trybie on-line w dniu 18.07.2022 r.) oraz obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o rozpoczęciu (17.03.2020 r.) i zakończeniu opracowywania projektu planu zadań ochronnych (15.11.2022 r.).

Podstawowe znaczenie dla komunikowania się z grupami interesu, osobami i instytucjami w różny sposób związanymi z obszarem miały spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Zaproszeni do niego byli przedstawiciele wszystkich jednostek samorządowych, organizacji społecznych związanych z ochroną przyrody, instytucji zajmujących się planowaniem przestrzennym, zarządzaniem wodami powierzchniowymi etc., a także podmioty prowadzące działalność w obszarze i jego sąsiedztwie. O terminach i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani pocztą elektroniczną lub telefonicznie. Informacje o spotkaniach zamieszczane były także na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się w formie korespondencyjnej w dniach 31.07.2020 r. – 14.08.2020 r. Ze względu na ogłoszony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej – SARS-CoV-2) oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników zrezygnowano z przeprowadzenia spotkania w formie tradycyjnej. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Celem spotkania było przedstawienie ogólnych informacji na temat sieci obszarów Natura 2000 w Europie, w Polsce i w województwie

podkarpackim oraz szczegółowych informacji na temat charakterystyki obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052, przedmiotów ochrony, metodyk inwentaryzacji i oceny stanu siedlisk przyrodniczych i stanu gatunków zwierząt. Ponadto RDOŚ w Rzeszowie przedstawił szczegółowe informacje na temat realizowanego projektu, kontakt do Zamawiającego i Wykonawcy pzo, cykl spotkań dyskusyjnych oraz harmonogram prac nad projektem.

II spotkanie ZLW odbyło się w trybie on-line w dniu 31.03.2022 r. za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams, co wynikało z ograniczeń organizowania zgromadzeń publicznych, wprowadzonych w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19, a także w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników Zespołu Lokalnej Współpracy. Organizatorem spotkania była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Celem spotkania było przedstawienie wyników inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt wymienionych w Standardowym Formularzu Danych dla Obszaru, przedstawienie stanu zachowania przedmiotów ochrony, stwierdzone zagrożenia istniejące i potencjalne, cele działań ochronnych, postulowane działania ochronne, propozycję aktualizacji ocen w SDF oraz nowych przedmiotów ochrony. Zaprezentowano projekt korekty granic dla obszaru Natura 2000, który polegał na skorelowaniu z granicami działek ewidencyjnych, w tym przebiegu działek rzecznych, dopasowaniu granic obszaru do rzeczywistego przebiegu koryta rzeki Wisłoki i jej dopływów, a także powiększenie obszaru Natura 2000 ze względu na obecność siedliska 6410.

III spotkanie ZLW odbyło się również w trybie on-line w dniu 18.07.2022 r., za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams. Celem spotkania było przedstawienie końcowych zapisów dla obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 (z wyłączeniem gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe).

Protokoły z powyższych spotkań, prezentacje oraz dokumentacja pzo były umieszczane na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl/wisloka-z-doplywami-plh180052>).

Obwieszczeniem z dnia2022 r., znak Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (strony BIP), a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej w dniu r.

Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeń w urzędach gmin: Jasło, Brzyska, Skołyszyn, Chorkówka, Dębowiec, Gorlice, Jedlicze, Jodłowa, Krempna, Lipinki, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski, Ropa, Sękowa, Tarnowiec, w urzędach miast: Jasło, Kołaczyce, Biecz, Brzostek, Gorlice, Pilzno oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w dniach r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione, zawarto w poniższej tabeli nr 1.

Tab. 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w sprawie ustanowienia Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwag w treści zarządzenia
-----	-----------------	---------------------	-----------	--

1.	Skójką gruboskorupowa <i>Unio crassus</i> powinna być przedmiotem ochrony w obszarze o czym świadczy dokumentacja PZO oraz dane z inwentaryzacji terenowych, które posiada RDOŚ w Rzeszowie	Fundacja Greenmind	Uwagę uwzględniono	Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (PZO) musi być zgodny z obowiązującym standardowym formularzem danych (SDF). Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska z Rzeszowie złożyła wniosek o zmianę SDF uwzględniający skójkę gruboskorupową <i>Unio Crassus</i> jako przedmiot ochrony do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. W dokumentacji PZO zamieszczono zagrożenia, cele oraz działania ochronne dla ww. gatunku, które po zmianie SDF zostaną zaimplementowane do zarządzenia.
2.	Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i> powinna być przedmiotem ochrony w obszarze o czym świadczą artykuły naukowe, dokumentacja PZO oraz dane z inwentaryzacji terenowych, które posiada RDOŚ w Rzeszowie	Fundacja Greenmind	Uwagę uwzględniono	Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (PZO) musi być zgodny z obowiązującym standardowym formularzem danych (SDF). Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska z Rzeszowie złożyła wniosek o zmianę SDF uwzględniający kozę złotawą <i>Sabanejewia aurata</i> jako przedmiot ochrony do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. W dokumentacji PZO zamieszczono zagrożenia, cele oraz działania ochronne dla ww. gatunku, które po zmianie SDF zostaną zaimplementowane do zarządzenia.
3.	Działaniem ochronnym	Fundacja	Uwaga nie	Plan Zadań Ochronnych

	<p>dla gatunków ryb powinno być przywrócenie możliwości migracji ryb między częściami obszaru – rzeką Ropą oraz rzeką Sękówką, poprzez udroźnienie piętrzenia na rz. Sękówka w m. Gorlice (koordynaty WGS84:</p> <p>N49.65618900670146, E21.16540682812909) oraz monitoring funkcjonowania istniejących przepławek na rz. Wistoce, Ropie i Jasiołce.</p>	Greenmind	uwzględniona	<p>ustanawiany jest jako akt prawa miejscowego, zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Akt prawa miejscowego odnosi się tylko do granic obszaru dla, którego jest ustanawiany. Dlatego nie można planować działań poza obszarem.</p> <p>Kontrola i utrzymanie obiektów budowlanych, w tym przepławek dla ryb, w należytych w stanie technicznym spoczywają na właścicielu lub zarządcy obiektu budowlanego i wynikają z zapisów Prawa budowlanego: Rozdział 6 art. 61 – 72 (Dz.U. 1994 nr 89 poz. 414). Ponadto dla istniejących i planowanych przedmiotów ochrony uzależnionych od wód tj. gatunków ryb i minogów oraz skójkii gruposkorupowej, jako działanie z zakresu monitoringu wskazano już monitoring stanu ochrony populacji i siedliska gatunku z zastosowaniem metodyki GIOŚ, który pozwoli ocenić wpływ istniejących przepławek na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000.</p>
4.	Podniesienie oceny skójkii gruboskorupowej w SDF do oceny wyższej niż D	Maciej Bonk	Uwagę uwzględniono	<p>Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (PZO) musi być zgodny z obowiązującym standardowym formularzem danych (SDF). Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska z Rzeszowie złożyła wniosek o zmianę SDF uwzględniający skójkę gruboskorupową <i>Unio Crassus</i> jako</p>

				<p>przedmiot ochrony do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.</p> <p>W dokumentacji PZO zamieszczono zagrożenia, cele oraz działania ochronne dla ww. gatunku, które po zmianie SDF zostaną zaimplementowane do zarządzenia.</p>
5.	Wpisanie do SDF gatunki kozy złotawej <i>Sabajewia aurata</i> z oceną wyższą niż D.	Maciej Bonk	Uwagę uwzględniono	<p>Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (PZO) musi być zgodny z obowiązującym standardowym formularzem danych (SDF). Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska z Rzeszowie złożyła wniosek o zmianę SDF uwzględniający kożę złotawą <i>Sabanejewia aurata</i> jako przedmiot ochrony do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.</p> <p>W dokumentacji PZO zamieszczono zagrożenia, cele oraz działania ochronne dla ww. gatunku, które po zmianie SDF zostaną zaimplementowane do zarządzenia.</p>
6.	Uwzględnienie raka szlachetnego w opisie wartości przyrodniczych obszaru	Maciej Bonk	Uwagę uwzględniono	<p>Informacja o występowaniu raka szlachetnego w obszarze zostanie zamieszczona w trakcie kolejnych zmian SDF dla Obszaru.</p>
7.	Uwzględnienie skótki gruboskorupowej jako przedmiot ochrony.	Witolda Ziaja	Uwagę uwzględniono	<p>Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (PZO) musi być zgodny z obowiązującym standardowym formularzem danych (SDF). Regionalna Dyrekcja Ochrony</p>

				<p>Środowiska z Rzeszowie złożyła wniosek o zmianę SDF uwzględniający skójkę gruboskorupową <i>Unio Crassus</i> jako przedmiot ochrony do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.</p> <p>W dokumentacji PZO zamieszczono zagrożenia, cele oraz działania ochronne dla ww. gatunku, które po zmianie SDF zostaną zaimplementowane do zarządzenia.</p>
--	--	--	--	--

Karta projektu planu zadań ochronnych zamieszczona została również w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w dniu r.

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. 2022 poz. 135), uzgodniono również z Wojewodą Podkarpackim w dniu r. i Wojewodą Małopolskim w dniu r.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1) Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem zarządzenia jest wypełnienie zobowiązań prawa wspólnotowego i polskiego odnośnie zapewnienia właściwego (sprzyjającego) stanu ochrony na obszarach Natura 2000. Zgodnie z art. 3 Dyrektywy siedliskowej, spójna europejska sieć ekologiczna Natura 2000 ma umożliwić zachowanie siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I i siedlisk gatunków wymienionych w załączniku II, w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu lub tam gdzie to stosowne – odtworzenie takiego stanu.

Natomiast zgodnie z art. 6 Dyrektywy siedliskowej dla specjalnych obszarów ochrony państwa członkowskie ustalą konieczne działania ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obiektów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie działania prawne, administracyjne lub oparte na dobrowolnych umowach, korespondujące z ekologicznymi wymaganiami rodzajów siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II żyjących w tych obiektach.

Ponadto zgodnie z art. 11 Dyrektywy siedliskowej Państwa członkowskie podejmą monitorowanie i nadzór stanu ochrony siedlisk naturalnych i gatunków, o których mowa w art. 2 Dyrektywy siedliskowej, natomiast zgodnie z art. 17 Dyrektywy siedliskowej mają obowiązek raportowania co 6 lat na temat wprowadzania w życie działań podejmowanych na mocy dyrektywy.

Celem zarządzenia jest zatem zachowanie właściwego stanu ochrony lub dążenie do odtworzenia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących w Obszarze. Zostanie to wypełnione poprzez zaplanowanie i realizację działań ujętych

w niniejszym zarządzeniu. Zarządzenie pozwoli również na monitorowanie przedmiotów ochrony oraz będzie ważnym przyczynkiem dla raportowania.

2) Konsultacje społeczne

Projekt wymaga konsultacji społecznych. Ich zakres został opisany powyżej.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad Obszarem. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat, wyniesie łącznie około 3 000 000 zł.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na rynek pracy. Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Realizacja zarządzenia może natomiast stworzyć okresowe miejsca pracy.

5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie w jakikolwiek sposób na sytuację i rozwój regionów. Może przyczynić się do zwiększenia wartości przyrodniczej obiektu a przez to do podniesienia i utrzymania jego atrakcyjności turystycznej.

7) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie jest zgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, co więcej, jest wypełnieniem zobowiązań prawa Unii Europejskiej, o czym wspomiano w pkt 1.